

Energiateollisuus ry:n suosittelemat

SÄHKÖNTOIMITUSEHDOT STE 2019

Sisällys:

- Yleistä, sähköntoimitussopimuksen tekeminen ja palvelun edellytykset
- Mittaus, laskutus ja sähkötoimituksen keskeyttäminen
- Sähkötoimituksen viivästys, virhe, vahingonkorvaus sekä vakiokorvaus
- Sopimusehtojen muuttaminen, sopimuksen siirto ja päätyminen

A. Yleistä, sähköntoimitussopimuksen tekeminen ja palvelun edellytykset

1. Soveltamisala ja määritelmät

- Näitä yleisiä sopimusehtoja, *sähköntoimitusehtoja* (ehtoja, lyhenne STE 2019) sovelletaan jakeluverkkoon liitetulle sähkönkäyttäjälle toimitettavassa *sähköntoimituksessa*.
- Sähköntoimituksella tarkoitetaan palvelukokonaisuutta, joka sisältää sekä sähkön (sähköenergian) vähittäismyynnin sähkönkäyttäjälle että sähkönjakelun edellyttämän sähköverkko- ja palvelun. Nämä ehdot ovat osa tätä palvelukokonaisuutta koskevaa *sähköntoimitussopimusta*. Sähkönkäyttäjä voi olla liittynyt jakeluverkkoon suoraan tai kiinteistön tai sitä vastaavan kiinteistöryhmän sisäisen sähköverkon kautta. Sähkön vähittäismyynninä pidetään sähkön myyntiä jakeluverkon kautta välittömästi sähkön käyttäjille.
- Näitä ehtoja voidaan soveltuvin osin soveltaa myös sellaisiin sähköntuotantolaitteistojen sisältäviin sähkönkäyttöpaikkoihin, joista sähkönsyöttö jakeluverkkoon on teknisin keinoin tehokkaasti estetty. Jos sähkönkäyttöpaikalla on sähköntuotantolaitteisto, joka toimii rinnan jakeluverkon kanssa niin, että tuotettu sähkö voidaan syöttää osin tai kokonaan jakeluverkkoon, on sellaisen sähköntuotantolaitteiston verkkopalveluehdoista sovitavaa erikseen.
- Jakeluverkko* on sähköverkko, jonka nimellisjännite on pienempi kuin 110 kilovoltia.
- Jakeluverkonhaltija* (*verkonhaltija*) on yhteisö tai laitos, jolla on hallinnassaan jakeluverkkoa ja joka harjoittaa luvanvaraista sähköverkkotoimintaa.
- Liittymissopimuksella* liitettävä ja jakeluverkonhaltija sopivat *sähkönkäyttö- tai sähköntuotantopaikan* (esim. kiinteistön, rakennuksen tai sähköntuotantolaitteiston) ja sähköverkon välisestä sähkönkäytetyhteystestä, liittämiskohdasta ja liittymismaksusta.
- Liittämiskohta* on jakeluverkon ja liittymän sähkölaitteistojen välinen kohta (omistusraja), jolle liittymissopimuksessa ole muuta sovittu.
- Sähkönmyyjä (*myyjä*) on henkilö, yhteisö tai laitos, joka myy sähköä. Myyjä hankkii näiden ehtojen mukaisessa sähköntoimituksessa verkkopalvelun siltä verkonhaltijalta, jonka maantieteellisellä vastuualueella käyttäjän sähkönkäyttöpaikka sijaitsee. Myyjä vastaa näiden ehtojen mukaisesti verkkopalvelusta käyttäjää kohtaan, myös verkonhaltijalle lainsäädännön mukaan kuuluvista velvoitteista.
- Sähkönkäyttäjä (*käyttäjä*) on henkilö tai yhteisö, joka ostaa sähköntoimituksen myyjältä. Käyttäjä käyttää sähkön pääasiassa itse. Käyttäjänä voi olla myös liitettävä, joka hankkii sähköä liittymissopimuksensa mukaisen liittämiskohdan kautta muiden käytettäväksi. Usea käyttäjä voi sitoutua sähköntoimitussopimukseen yhteisvaastuullisesti, mikäli sopijapuolelta niin sopivat.
- Näissä ehdoissa *sopijapuolella* tarkoitetaan myyjää ja käyttäjää.
- Sähköntoimitussopimuksen ollessa voimassa samaa käyttöpaikkaa koskien ei tule olla erillistä sähköverkkosopimusta tai myyntisopimusta.
- Nämä sopimusehdot soveltuvat vain sellaiseen sähköntoimitukseen, jolla myyjä myy käyttäjälle tämän kaiken sähkön tarpeen.
- Jos myyjällä on sen verkonhaltijan vastuualueella, johon sähkönkäyttöpaikka kuuluu, sähkömarkkinainlain tarkoitettu huomattava markkinoavoima ja sähkönkäyttöpaikka on varustettu enintään 3x63 A pääsulakkeella tai sähkönkäyttöpaikkaan ostetaan sähköä enintään 100 000 kWh vuodessa, on myyjällä sähkömarkkinainlain 67 § mukainen *toimitusvelvollisuus* käyttäjää kohtaan.
- Käyttäjää, joka on luonnollinen henkilö ja hankkii sähköä pääasiassa muuhun tarkoitukseen kuin harjoittamaansa elinkeinotoimintaa varten, kutsutaan näissä ehdoissa *kuluttajaksi*.
- Järjestelmävastaavalla* tarkoitetaan kantaverkonhaltijaa, jonka sähkömarkkinaviranomainen on asettanut järjestelmävastuuseen.
- Sähköntoimitustuotteella* tarkoitetaan näissä ehdoissa sähköntoimituksessa käytettävää palvelukokonaisuuden määrättyä. Määrittely sisältää myös tiedot myyjän perimisistä maksuista. Sähköntoimitustuotetta voidaan kutsua myös tariffiksi. *Tuotehinnastossa* on esitetty myyjän tarjoamia sähköntoimitustuotteita. Tuotehinnasto sekä mahdollinen *erillinen palveluhinnasto* (*hinnastot*) ovat osa sähköntoimitussopimusta.
- Näissä ehdoissa esimerkiksi vahvistusilmoituksen, laskun, hinnanmuutosilmoituksen tai muun viestin lähettäminen tarkoittaa myös viestisisällön sisältävän sanoman sähköistä lähettämistä. Käyttäjän osoite tai laskutusosoite voi olla myös esimerkiksi sähköposti- tai muu vastaava käyttäjän ilmoittama yksilöllinen osoite. Sanomien sähköinen lähettäminen edellyttää, että sopijapuolelta ovat siitä sopineet. Muun käyttäjän kuin kuluttajan kanssa voidaan erikseen sopia, että hinnan tai muiden sopimusehtojen muutosilmoitus voidaan laittaa Internetiin nähtäville ennalta määritellyn osoitteeseen. Tämän lisäksi käyttäjän tulee saada tieto ilmoituksen olemassaolosta Internetissä ennalta sovitulla tavalla, esimerkiksi sähköpostitse tai tekstiviestillä.
- Sähkölaitteella* tarkoitetaan sähköä toimiaikseen tarvitsevaa tai sähkön tuottamiseen, siirtoon taikka mittamiseen tarkoitettua valmiita laitetta, asennustarviketta, markkinoilla saataville yhtenä toiminnallisena yksikkönä asetettua laitteiden yhdistelmää ja komponenttia tai osakokoannona, joka on tarkoitettu laitteen loppukäyttäjän asennettavaksi laitteeseen.
- Sähkölaitteistolla* tarkoitetaan kiinteää asennusta tai muuta vastaavaa sähkölaitteista ja mahdollisesti muista laitteista, tarvikkeista ja rakenteista koostuvaa toiminnallista kokonaisuutta mukaan lukien *sähköntuotantolaitteistot*, joilla voidaan tuottaa sähköä ja jotka toimivat rinnan jakeluverkon kanssa.
- Yhdistelmälaiteistolla* tarkoitetaan etäluettavaa mittauslaitteistoa tai laitteistojen yhdistelmää, joka mittaa ja rekisteröi sähkön kulutuksen tunneittain ja jonka rekisteröimä tieto voidaan lukea viestintäverkon välityksellä.

- Etäviestimellä* tarkoitetaan puhelinta, postia, televisiota, tietoverkkoa tai muuta välinettä, jota voidaan käyttää sopimuksen tekemiseen ilman, että osapuolet ovat yhtä aikaa läsnä.
- Sähkömarkkinoita koskevat keskeiset säännökset ovat sähkömarkkinainlain ja sen nojalla annetuissa asetuksissa.

2. Sähköntoimitussopimuksen tekeminen

- Sähköntoimitussopimus tehdään sopijapuolten välillä joko toistaiseksi voimassa olevaksi tai määräaikaiseksi.
- Sähköntoimitussopimus voidaan tehdä, kun kyseistä sähkönkäyttöpaikkaa koskeva liittymissopimus on voimassa. Mikäli kiinteistön kaupan yhteydessä tehtyä liittymissopimuksen siirtoa ei voida toteuttaa, koska liittymää rasittavat verkonhaltijalle eräntyneet saatavat, myyjällä ei ole velvollisuutta aloittaa sähköntoimitusta ennen kuin liittymän omistajan verkonhaltijalle eräntyneet saatavat on maksettu tai verkonhaltija on hyväksynyt, että liittymissopimuksen siirronsaaja ottaa ne vastattavakseen.
- Sähköntoimituksen aloittaminen (eli sähkön kytkeminen käyttäjälle) ja jatkaminen edellyttää sähköntoimitussopimuksen ja sähkönkäyttöpaikan liittymissopimuksen voimassaolon lisäksi sitä, että käyttäjän sähkönkäyttöpaikka ja sähkölaitteistot täyttyvät verkonhaltijan asettamat sähkömarkkinainlain mukaan hyväksyttävät verkkoon liittämistä koskevat tekniset vaatimukset (tarkemmin luvussa 4).
- Sähköntoimitussopimus voidaan tehdä kirjallisesti, suullisesti tai sähköisessä muodossa.
- Sähköntoimitussopimus on tehtävä kirjallisesti, jos jompikumpi sopijapuoli sitä vaatii. Sähköntoimitussopimukseen tulee liittää mahdolliset hinnastot ja linkki näiden ehtojen tallennettavissa olevaan versioon. Yleiset sopimusehdot tulee asiakkaan pyynnöstä sopimusta tehdessä lähettää veloituksesta asiakkaalle kirjallisesti. Sähköntoimitussopimuksessa on mainittava verkonhaltija, jolle vika- ja muut verkkopalvelua koskevat ilmoitukset on tehtävä, sekä sähkön mittaukselle aiheutuvat erityiset vaatimukset, jos sähköntoimitussopimus sähkömarkkinainlain mukaan sellaisia edellyttää. Sopimuksen mukana kuluttajalle on annettava tieto energiankuluttajan tarkistuslistasta sekä Energiaviraston internetosoite, jossa se on saatavilla.
- Sähköntoimitussopimus voidaan tehdä myyjän tuotevalikoiman mukaisesti sähköisessä muodossa. Sähköinen sopimus on sitova, jos se on tehty siinä muodossa, jota sähköiseltä sopimiselta yleisesti edellytetään.
- Jos sähköntoimitussopimus tehdään muutoin kuin kirjallisesti, myyjän tulee sähkömarkkinainlaisa säädetyssä ajassa lähettää käyttäjälle *sopimuksen vahvistusilmoitus* (vahvistus) tämän ilmoittamaan laskutusosoitteeseen tai muuhun erikseen sovitun osoitteeseen. Vahvistuksessa mainitaan sähköntoimitussopimuksen voimaantulon ajankohda ja se sisältää sähköntoimitussopimuksen yksilölliset ehdot, hinnastot ja selvityksen käyttäjän huomausajasta ja linkin näiden ehtojen tallennettavissa olevaan versioon. Yleiset sopimusehdot tulee asiakkaan pyynnöstä lähettää veloituksesta asiakkaalle kirjallisesti sopimusvahvistuksen yhteydessä. Lisäksi vahvistuksessa on mainittava verkonhaltija, jolle vika- ja muut verkkopalvelua koskevat ilmoitukset on tehtävä, sekä sähkön mittaukselle aiheutuvat erityiset vaatimukset, jos sähköntoimitussopimus sähkömarkkinoita koskevan lainsäädännön mukaan sellaisia edellyttää. Vahvistusilmoituksen mukana kuluttajalle on annettava tieto energiankuluttajan tarkistuslistasta sekä Energiaviraston internetosoite, jossa se on saatavilla.
- Jos sähköntoimitussopimus tehdään kuluttajan kanssa etäviestimen avulla, tulee myyjän lähettämään vahvistusilmoitukseen 2.4.3 kohdassa mainittujen seikkojen lisäksi soveltuvin osin sisältä myös muut kuluttajansuojalain 6 luvun 9 §:ssä tarkoitetut tiedot, mukaan lukien kokonaisuutena sisällytettömät toimitus- ja muut kulutusmaksamista koskevat ehdot, tieto kuluttajan oikeudesta peruuttaa sopimus sekä peruuttamislomake ja -ohje, jollei myyjä ole toimittanut näitä kuluttajalle pysyvällä tavalla jo aiemmin.
- Muutoin kuin kirjallisesti tehty sähköntoimitussopimus on tullut voimaan ja jatkuu vahvistuksessa mainitun ehto, paitsi seuraavissa tapauksissa:
  - Käyttäjä ilmoittaa myyjälle kolmen viikon kuluessa vahvistuksen lähettämisenestä tai siinä mainittuun vähintään kolmen viikon kuluttua lähettämisenestä olevaan määräpäivään mennessä, ettei hän pidä vahvistuksessa mainittuja tai siinä selvitettyjä ehtoja tehdyn sähköntoimitussopimuksen ehtoja vastaavina. Sähköntoimitussopimuksen tekemisen ja käyttäjän tekemän ilmoituksen välisenä aikana sovelletaan vahvistuksen mukaisia sopimusehtoja, jollei muuta näytetä sovitun.
  - Kuluttaja peruuttaa sopimuksen kuluttajansuojalain mukaisen etä- ja kotimyyntiin liittyvän peruuttamisoikeuden mukaisesti. Jos kuluttaja sopimuksen peruuttaminen on saanut hyväksyen suorituksen, kuluttajan on maksettava saamastaan hyödystä kohtuullinen korvaus myyjälle. Hinta määräytyy vahvistuksen mukaisin sopimusehdoin, jollei muuta näytetä sovitun.
- Sopimusasiakirjat muodostavat sähköntoimitussopimuksen sisällön: Jos sähköntoimitussopimuksen ja siinä mainittujen asiakirjojen sisällöt ovat keskenään ristiriitaiset, sovelletaan ja tulkitaan asiakirjoja seuraavassa järjestyksessä:
  - Yksilölliset sopimusehdot
  - Hinnastot
  - Yleiset sopimusehdot (nämä ehdot).
- Myyjä ja käyttäjä voivat sopia muutoksista näihin ehtoihin. Sopimuksella ei kuitenkaan voida poiketa näistä ehdoista kuluttajan eikä näiden ehtojen 12 luvun osalta käyttäjän vahingoksi.
- Toimitusvelvollisuuden piirissä olevalla käyttäjällä on oikeus vaihtaa sähköntoimitustuotetta hinnastossa esitetyn sähköntoimitustuotteen perustuen perustuen kohtuullisiin rajoituksiin. Vaihdamisrajoitus voi olla voimassa enintään 12 kuukautta. Lakkautettavaksi ilmoitettuun tuotteeseen ei voi vaihtaa.
- Sähkön saannin ajalliset rajoitukset (ja muu sähkönkäytön ohjaus)
- Käyttäjä ja myyjä voivat sopia sähkönsaannin ajallisten rajoitusten (ja muun sähkönkäytön ohjauksen) käyttöön ottamisesta, käyttämisestä — verkonhaltijan asennuksia ja laitteita apuna käyttäen — sähköntoimitussopimuksessa tai muutoin. Sovitut rajoitukset on määriteltävä tarkkaan.
- Kun kysymyksessä on asunnon suora sähkölmmitys pääasiassa suorin sähkölmmittimin, ei voida sopia, että lämmityslennettien jännitteiden aika olisi suurempi kuin 1,5 tuntia kerrallaan ja yhteenlaskettuna suurempi kuin 5 tuntia vuorokaudessa. Jokaista yksittäistä jännitteetöntä ajanjaksoa tulee seurata jännitteellinen ajanjakso, joka on vähintään jännitteetöntä ajanjakson pituinen.

- 28.3. Käyttäjä ei voi esittää vaatimuksia myyjää kohtaan näiden ehtojen ja yksilöllisesti sovittu mukaisesti toteutettujen rajoitusten (tai ohjausten) takia.
29. Käyttäjä on velvollinen ilmoittamaan sähkötoimitussopimukseen vaikuttavista muutoksista, jotka koskevat esimerkiksi käyttäjää, sähkökäyttöaika- tai laskutusosoitetta tai muuta osoitetta, jota sopijapuolet ovat sopineet käytettävän myyjän lähettämien vahvistusilmoitusten, hinnannuotosilmoitusten sekä muiden ilmoitusten lähettämiseen.
- 3. Vakuus tai ennakkomaksu**
- 3.1. Myyjällä on sähkötoimitussopimusta tehtäessä oikeus vaatia käyttäjältä, joka ei ole kuluttaja, vakuus tai ennakkomaksu sähkötoimitussopimukseen perustuvien saatavien maksamisesta. Jos sähkötoimitussopimus tehdään vain sähkökäyttöaika- tai vaihtoksen tai sähkötoimitussopimuksen irtisanomisen takia ilman samalla sähkökäytössä tai muissa olosuhteissa tapahtuvia muutoksia, vakuutta voidaan vaatia vain kohdan 3.2 mukaan.
- 3.2. Myyjällä on sähkötoimituksen alkamisen jälkeen oikeus vaatia käyttäjältä, joka ei ole kuluttaja, vakuus tai ennakkomaksu sähkötoimitussopimukseen perustuvien saatavien maksamisesta, jos käyttäjä on olennaisesti laiminlyönyt sähkötoimitussopimukseen, myyntisopimukseen tai verkkosopimukseen perustuvaa maksuvelvollisuuttaan, jota ei ole perustellusti riitautettu tai jos käyttäjän luottotiedoista ilmenee, että käyttäjä on ilmeisesti kyytyn suorittamatta myyntisopimukseen perustuvista maksuista.
- 3.3. Myyjä voi vaatia kuluttajalta kohtuullisen vakuuden tai ennakkomaksun sähkötoimitussopimusta tehtäessä sekä sähkötoimitussopimuksen ollessa voimassa. Sähkötoimitussopimuksen ollessa voimassa vakuutta tai ennakkomaksua voidaan vaatia vain, jos kuluttaja on olennaisesti laiminlyönyt sopijapuolten välisiin sopimus-suhteisiin liittyviä maksuvelvoitteita. Myyjällä tulee sekä sähkötoimitussopimusta tehtäessä että sen voimassa ollessa olla lisäksi erittäin painava syy vakuus- tai ennakkomaksuvaateelle. Erittäin painavia syitä voivat olla esimerkiksi:
- kuluttajan sähkötoimitus on keskeytetty maksulaininlyönnin takia;
  - myyjällä on kuluttajalta eräntyneitä sähkötoimitukseen, sähkömyyntiin tai verkkopalveluun liittyviä saatavia, joiden määrää voidaan pitää huomattavana sähkötoimituksen laskutuksen määrään nähden; tai
  - kuluttajan luottotiedoista ilmenee, että kuluttaja on ilmeisesti kyytyn suorittamatta sähkötoimitussopimukseen perustuvista maksuista.
- 3.4. Jos sähkötoimitussopimusta tehtäessä vakuutta tai ennakkomaksua ei ole määräävässä määrässä maksettu, sähkötoimitussopimus raukeaa välittömästi ilman erillistä ilmoitusta. Sopimus raukeaa, vaikka sähkötoimitus sähkökäyttöaika- tai vaihtoksen aluksi aloitettu. Käyttäjä on velvollinen maksamaan ennen sopimuksen raukeamista käyttämästään sähkötoimituksesta sopimuksen mukaisen hinnan.
- 3.5. Myyjällä on oikeus käyttää vakuutta tai ennakkomaksua sähkötoimitukseen tai sähkömyyntiin tai aiempiin samana sähkökäyttöaika- tai vaihtoksen sähkötoimituksiin tai sähkömyyntiin perustuvien eräntyneiden saatavien, kertyneiden viivästyskorkeiden ja kohtuullisten perimiskulujen suorittamiseksi. Jos myyjä käyttää vakuuden tai ennakkomaksun tai osan siitä saatavien suorittamiseksi on myyjällä oikeus vaatia käyttäjää täydentämään vakuus tai ennakkomaksu kohdassa 3.7 mainitun määräksi, jos sopimussuhde edelleen jatkuu.
- 3.6. Myyjä ei maksa vakuudelle tai ennakkomaksulle korkoa.
- 3.7. Vakuus tai ennakkomaksu voi olla määrältään enintään laskutuskauden alun ja sähkötoimituksen keskeyttämisen (sitä kun se määräytyy kohtien 8.1 – 8.5 mukaan) välisen ajan sähkötoimituslaskun suuruisen, jollei muun käyttäjän kuin kuluttajan tai toimitusvelvollisuuden piirissä olevan käyttäjän kanssa ole toisin sovittu. Sähkötoimituslasku lasketaan käyttäjän sähkökäytöstä tehdyn arvon mukaan. Arvio voidaan tehdä suurimman sähkökäytön ajanjakson mukaan.
- 3.8. Myyjä palauttaa vakuuden sähkötoimitussopimuksen päätyttyä välittömästi, kun loppulasku on maksettu ja mahdolliset muut käyttäjän velvoitteet suoritettu. Sopimuksen pysyessä voimassa vakuus palautetaan viimeistään kahden (kuluttajalle yhden) vuoden kuluttua sen antamisesta. Vakuutta ei sopimuksen voimassa ollessa palauteta, jos käyttäjä on vakuudenpitoaikaan laiminlyönyt maksujaan olennaisesti. Vakuutta tai sen osaa ei sähkötoimitussopimuksen pysyessä voimassa tai päätyttyä kuitenkaan palauteta, mikäli myyjä voi vaatia koko vakuuden tai vakuuden osan käyttämistä käyttäjän muihin voimassa oleviin ja päätyneisiin sähkömyynti- tai toimitussopimuksiin perustuvien eräntyneiden saatavien, kertyneiden viivästyskorkeiden ja kohtuullisten perimiskulujen kuitaamiseen. Jos käyttäjä ei ole kuluttaja eikä toimitusvelvollisuuden piirissä, käyttäjä ja myyjä voivat sopia vakuuden palautamisesta muutakin. Ennakkomaksu käytetään eräntyneiden maksujen suorittamiseen tässä kohdassa vakuuden palauttamiselle määritellyn ajan kuluessa.
- 3.9. Vakuuden luovuttamisesta tehdään kirjallinen vahvistus. Ennakkomaksusta voidaan mainita myös sopimuksen vahvistusilmoituksessa.
- 3.10. Myyjällä on oikeus realisoida annettu vakuus parhaaksi katsomallaan tavalla eräntyneiden saatavien suorittamiseksi.
- 3.11. Vakuuden tai ennakkomaksun luovuttamisen sijasta käyttäjä ja myyjä voivat sopia sähkötoimitussopimuksen mukaisten maksujen maksamisesta ennakko- tai palaamisesta tavanomaiseen maksuaikatauluun noudatetaan soveltuvin osin mitä kohdassa 3.8 on määrätty.
- 3.12. Tässä luvussa tarkoitettua ennakkomaksusta tai kohdassa 3.11 tarkoitettua ennakosta ei ole kyse, jos käyttäjä valitsee valittavissaan olevista erilaisista sähkötoimitustuote- tai maksutapa- vaihtoehdoista sellaisen, johon kuuluu etupainotteinen maksujärjestely.
- 4. Sähkölaitteet**
- 4.1. Tämän luvun määräyksiin vedoten verkkohaltija ei voi kieltäytyä sähkömarkkina- laissa edellytetystä kehittämisvelvollisuudesta.
- 4.2. Käyttäjä vastaa siitä, että käyttäjän laitteet täyttävät jakeluverkonhaltijan julkaisemat sähkölaitteistojen liittämistä koskevat tekniset vaatimukset sekä järjestelmä- vastaavan mahdollisesti asettamat järjestelmätekniset vaatimukset.
- 4.3. Sopijapuolten tulee huolehtia siitä, että heidän sähköasennuksensa, sähkölaitteistonsa ja sähkölaitteistonsa ovat säännösten ja määräysten edellyttämässä kunnossa. Sähköasennuksia, -laitteistoja ja -laitteita ei saa käyttää niin, että siitä aiheutuu vahinkoa tai häiriötä jakeluverkolle tai toisille käyttäjille. Sopijapuolten asennuksina, laitteistoina ja laitteina pidetään myös muita hänen vastuupiirissään olevia asennuksia, laitteistoja ja laitteita. Myyjän vastuupiirissä olevina pidetään verkkohaltijan tai tämän alihankkijan laitteita. Käyttäjän vastuupiirissä olevina pidetään sellaisen vuokralaisen tai edelleenostajan, jolla ei ole sähkötoimitussopimusta tai verkkohaltijan kanssa verkkosopimusta, asennuksia, laitteistoja ja laitteita.
- 4.4. Sähköä tuottavia laitteistoja ja laitteita ei saa kytkeä kiinteistön sähköverkkoon, kun kiinteistön sähköverkko on kytkettyä jakeluverkkoon, ennen kuin myyjä (käytännössä verkkohaltija) on antanut kytkennälle luvan.
- 4.5. Sähköasennukset tulee tehdä, tarkastaa ja liittää verkkoon sähköturvallisuutta koskevan lainsäädännön ja sen perusteella annettujen säännösten ja määräysten sekä

- alan standardien mukaisesti. Standardien puuttuessa myyjä (käytännössä verkkohaltija) voi antaa kansainväliseen käytäntöön ja hyvään sähkölaitteistojen rakennus- ja käyttötapaan perustuvia suosituksia tai ohjeita käyttäjän laitteistojen ja laitteiden verkkoon liittämiseksi.
- 4.6. Käyttäjän tulee ilmoittaa myyjälle (käytännössä verkkohaltijalle) alla olevien kohtien 4.6.1 ja 4.6.2 mukaisista laitteistoista ja laitteista ennen niiden käyttöönottoa. Myyjä (käytännössä verkkohaltija) antaa pyynnöstä käyttäjälle tämän tarvitsemia verkkoon ominaisuuksiin liittyviä tietoja.
- 4.6.1. Jos käyttäjän sähkölaitteiston tai -laitteen aiheuttamille verkkohäiriöille ei ole olemassa kyseiseen tapaukseen soveltuvia standardeja, myyjä selvittää käyttäjän pyynnöstä, voidaanko laitteisto tai laite liittää kyseiseen verkkoon. Selvityspyynnön tekemistä suositellaan etenkin seuraavissa tapauksissa:
- sähkölaitteiston tai -laitteen kytkentävirta on suuri verrattuna pääsulakkeen kokoon;
  - sähkölaitteiston tai -laitteen verkkoon kytkettyminen tapahtuu usein;
  - sähkölaitteiston tai -laitteen käyttö edellyttää verkkohaltijan tai myyjän erityistoimenpiteitä; tai
  - sähkölaitteisto tai -laite aiheuttaa merkittävää yliaaltovirtaa.
- 4.6.2. Ennakkoselvitystä vaativia laitteistoja tai laitteita ovat:
- Generaattorit ja muut jännitettä, energiaa tai oikosulkutehoa syöttävät laitteet;
  - Mm. tuuli-, aurinko- ja vesi- ja bioenergialaitokset,
  - Maalämpöpumput
  - Loissähköjen kompensointilaitteet
  - Hitsauslaitteet
  - Kompressorit
  - Suurehokot elektronikkaohjatut laitteet
  - Suurehokot suuntaajat tai taajuusmuuttajat
  - Palvelinkeskukset
  - Erilaiset moottorikäytöt, kuten pumppaamot
- 4.6.3. Usein käynnistyvät suuren käynnistysvirran tarvitsevat laitteet kuten pumput, kompressorit ja moottorit tulee varustaa sellaisella virran rajoituksella, ettei niiden käyttö ylitä sähkötoimitussopimuksessa tai liittymissopimuksessa määriteltyä sulakekoon mukaista maksimivirtaa tai sovitua maksimitehoa. Näiden ollessa eri kokoiset, pienempi määrättävä ylärajan sähkökäytölle.
- 4.7. Sopijapuolet ovat velvollisia korvaamaan toisilleen edellisissä (4.2 – 4.6) kohdissa tarkoitettujen säännösten, määräysten ja kirjallisten ohjeiden vastaisten asennustensa tai viallisten laitteistojen tai laitteidensa tai niiden käytön aiheuttaman 11 luvussa määritellyn vahingon samassa luvussa mainitun edellytyksin ja rajoituksin. Käyttäjän vastuu koskee myös sellaisia mainituista syistä muille käyttäjille aiheutuvia vahinkoja, jotka myyjä tai verkkohaltija joutuu korvaamaan muille käyttäjille. Käyttäjän korvausvelvollisuus on kuitenkin rajoitettu seuraavasti:
- 4.7.1. Käyttäjä on korvausvelvollinen vain, jos hän on tiennyt tai hänen olisi pitänyt tietää asennustensa, laitteistojensa tai laitteidensa tai niiden käytön mahdollisesti aiheuttamista riskeistä ottaen huomioon hänen asiantuntemuksensa, käyttämänsä laitteiden tai asennuksen ominaisuudet sekä myyjän tai verkkohaltijan hänelle mahdollisesti antama informaatio.
- 4.7.2. Kun sähkölaitteistossa tai -laitteissa on vika tai ominaisuus, jota käyttäjä ei ole voinut havaita, käyttäjä vastaa tällaisesta sähkölaitteesta tai -laitteesta mahdollisesti aiheutuvista vahingoista ja kustannuksista, jos hän jatkaa haittaa tuottavan laitteiston tai laitteiden käyttämistä myyjän tai verkkohaltijan huomautuksesta huolimatta.
- 4.8. Sopijapuolten tulee ilmoittaa toisilleen toisen asennuksissa ja sähkölaitteissa havaitsemistaan vioista ja häiriöistä. Sopijaosapuolten on, ilmoituksesta tiedon saatuaan, viipymättä ryhdyttävä toimiin tilanteen korjaamiseksi. Jollei ilmoitettu vika tai häiriö kuulu sopijaosapuolen korjausvelvollisuuden piiriin, sopijaosapuolen tulee ilmoittaa käsityksensä vastuutahosta ilmoituksen antajalle.
- 4.9. Mikäli käyttäjän ilmoittama vika tai häiriö kuuluu jonkun muun kuin myyjän korjausvelvollisuuden piiriin, myyjän on ilmoitettava tälle viasta tai häiriöstä.
- 4.10. Jos käyttäjän sähkölaitteistot tai -laitteet aiheuttavat toisten käyttäjien sähkökäyttöä tai myyjän (käytännössä verkkohaltijan) mittaus- tai muiden järjestelmien toimintaa, myyjän tulee yhdessä käyttäjän kanssa määrittellä keinot haitan poistamiseksi. Myyjä voi tällöin esimerkiksi rajoittaa laitteiston tai laitteiden käytön tapahtu- vaksi määräaikoina. Myyjä voi kieltää laitteiston tai laitteiden käytön vain, jos sen käyttö ei ole lainkaan mahdollista ilman, että siitä aiheutuu merkittävää haittaa muille käyttäjille tai myyjän (käytännössä verkkohaltijan) mittaus- tai muille järjestel- mille.
- 4.11. Jos myyjän tai verkkohaltijan hallinnassa oleva sähkölaitteisto tai -laite on käyttä- jän tiloissa tai alueella, käyttäjän on järjestettävä myyjälle tai verkkohaltijalle sopi- japuolten hyväksymällä tavalla korvauksetta viivyttyksetön pääsy sähkölaitteiston tai -laitteen luu mm. huolto-, tarkistus-, vianselvitys- tai korjaustöitä varten vuorokau- denajasta riippumatta.
- 4.12. Myyjä ei vastaa käyttäjän laitteistojen tai laitteiden ominaisuuksista, vanhentumi- sesta, kulumisesta, rikkoutumisesta tai niiden yhteensopivuudesta jakeluverkon, käyttäjän oman verkon tai käyttäjän verkossa olevien muiden sähkölaitteistojen tai -laitteiden kanssa tai edellä mainittujen seikkojen aiheuttamista vahingoista, ellei vahinkoa ole aiheuttanut 10 luvussa tarkoitettu sähköä laatuja koskeva virhe. Myyjä ei myöskään vastaa käyttäjän asennuksien, laitteistojen tai laitteiden tai niiden suo- jauskiesien puutteellisuksien aiheuttamista vahingoista.
- 4.13. Jos käyttäjä tarvitsee esimerkiksi laitteistojensa tai laitteidensa herkkyyden takia ta- vanomaisen sähkötoimituksen mukaista sähköä laadultaan parempaa sähköä (vertaa kohta 10.7) tai sähkönsaannin keskeytymättömyyttä (vertaa kohta 10.8), käyttäjän tulee ottaa yhteyttä myyjään asian selvittämiseksi.

B. Mittaus, laskutus ja sähkötoimituksen keskeyttäminen

- 5. Sähkön mittaus ja mittauslaitteet**
- 5.1. Sähkötoimitussopimuksessa sovitaan mittauksen järjestämisestä. Jollei muuta ole sovittu sähkötoimitussopimuksessa, käyttöaikaan liittymissopimuksessa tai muu- toin, vastaa myyjä mittauksesta ja mittauslaitteistosta käyttäjälle. Käytännössä vas- tuu sähkömarkkinoita koskevan lainsäädännön edellyttämän mittauksen järjestämi- sestä, mittauslaitteiden lukemisesta, välittämisestä ja raportoinnista on verkkohalti- jalla. Jos mittareita on useita, sähkötoimitussopimuksessa sovitaan, mitä mittaria tai mittaria käytetään sähkötoimituksen laskutuksen ja tasevelvoitteen perus- teena. Jos laskutuksen perusteena olevien mittarien lisäksi sähkökäyttöaika- ja muu mittari, joka mittaa käytön sisäistä jaksoumaa, verkkohaltija ei lue tällaista mit- taria tai järjestä sen mittaanen käytön keskeytymättömyyttä (vertaa kohta 10.7) ja mittaustietojen siirron kannalta tarpeellisten laitteistojen asentamisen tiloihinsa

- sekä niiden säilyttämisen, huoltamisen, luennan ja muut tarpeelliset toimenpiteet tiloihinsa.
- 5.3. Mittauslaitteiden tulee olla rakenteeltaan ja tarkkuudeltaan standardien ja yleisen käytännön mukaiset sekä täyttää sähkömarkkinoita koskevan lainsäädännön mukaiset vaatimukset.
- 5.4. Mittauslaitteistojen vioista vastaa se sopijapuoli, joka omistaa mittauslaitteen tai on tilannut mittauspalvelun muulta kuin verkkosopimuksen osapuolelta. Vastuu koskee myös vikojen selvittämistä, korjaamista ja vioista mahdollisesti johtuneiden tai johtuvien laskutusvirheiden oikaisemiseksi tarpeellisten tietojen antamista sähkömarkkinoita koskevien säännöksiin edellyttämille osapuolille.
- 5.5. Mittauslaitteiden tarkistaminen on niistä vastaavan sopijapuolen vastuulla. Mittauslaitteet tarkastetaan siten kuin siitä on erikseen säädetty tai määrätty ja muutenkin tarpeen mukaan. Mittauslaitteista vastaavan sopijapuolen tulee tarkistuttaa mittauslaitteet toisen sopijapuolen vaatimuksesta. Jos mittauksessa todettu virheprosentti on suurempi kuin kaksi kertaa mittarin tarkkuusluokkaa veloitukseen nähden määrävillä kuormituksilla, mittauslaitteista vastaava sopijapuoli vastaa tarkistuksesta aiheutuneista kustannuksista. Muussa tapauksessa kustannuksista vastaa se, joka on tarkistusta vaatinut.
- 5.6. Mittauslaitteet voidaan tarkistuttaa kulloinkin voimassa olevan lainsäädännön perusteella tarkistamiseen hyväksytyillä tarkistajilla tai sopijapuolen hyväksymällä muulla tarkistajalla. Vastuu tarkistuksen aiheuttamista kustannuksista määräytyy edellisessä kohdassa mainitun mukaisesti.
- 6. Mittarin luenta ja muu mittaus tiedon siirto**
- 6.1. Käyttäjän tulee sallia pääsy mittarille, mittaus tietojen lukeminen ja siirto mittauslaitteistolta sekä mittaus tietojen käyttö sähköntoimituksen selvityksen ja mittaus vaatimalla tavalla siten kuin asiasta on määrätty tai on tarpeellista sovellettavien lakeihin sekä viranomaisten määräyksiin ja ohjeisiin tai asiakassuhteisiin liittyvien velvoitteiden noudattamiseksi.
- 6.2. Käyttäjän tulee sallia sähkön toimitusta ja sähkön laatua koskevien tietojen lukeminen ja siirtäminen mittauslaitteistolta ja niiden käyttö verkkonhaltijan verkon käyttötoimintaa varten.
- 6.3. Käyttäjän tulee sallia myyjän (käytännössä verkkonhaltijan) mittaus tietojen siirtämiseksi tai muiden verkkotoimintaa perustuvien tiedonsiirtotarpeiden välittämiseksi tarpeellinen tiedonsiirto sähköverkkoon. Tällainen tiedonsiirto ei saa aiheuttaa kustannuksia eikä häiritä sähkökäyttäjille. Käyttäjää ei myöskään saa myöhemmillä toimenpiteillä häiritä tai vaarantaa tämän kohdan mukaista aiemmin aloitettua myyjän tai verkkonhaltijan tiedonsiirtoa.
- 6.4. Jos mittauslaitteisto on tuntimeittauslaitteisto, mittarilta siirretään kulutusta koskevat tiedot voimassa olevien määräysten mukaisesti. Myyjällä (käytännössä verkkonhaltijalla) on oikeus arvioida mittaus tiedot sähköntoimituspaikan aikaisempaan sähköntoimitukseen perustuen, jos mittaus tiedot eivät ole saatavilla tuntimeittauslaitteiston tilapäisen tiedonsiirto- tai laitteistohäiriön vuoksi.
- 6.5. Jos mittauslaitteisto on muu kuin tuntimeittauslaitteisto, noudatetaan kohtia 6.5.1–6.5.6
- 6.5.1. Mittauslaitteisto on luettava vähintään neljä kertaa vuodessa.
- 6.5.2. Vähintään yksi luentakerta vuodessa kuuluu myyjän (käytännössä verkkonhaltijan) vastuulle.
- 6.5.3. Käyttäjä on velvollinen kolme kertaa vuodessa ilmoittamaan verkkonhaltijalle kutakin verkkosopimuksen mukaista sähköntoimituspaikkaa koskevat mittausluemat verkkonhaltijan sitä kirjallisesti pyytävässä. Tämä kohta ei koske käyttäjiä, jotka eivät käytännössä pääse lukemaan mittaria.
- 6.5.4. Käyttäjät ja myyjä voivat sopia tätä tiheimmästä mittarin luennasta ja siitä aiheutuneiden kohtuullisten kustannusten korvaamisesta myyjälle.
- 6.5.5. Käyttäjän tulee sallia verkkonhaltijan tai myyjän valtuuttamien henkilöiden pääsy mittauslaitteistolle ja mittarin lukeminen. Mittari tulee lukea sellaisena aikana, ettei luennasta aiheudu käyttäjälle merkittävää haittaa.
- 6.5.6. Myyjällä ja verkkonhaltijalla on oikeus arvioida mittauslaitteiston lukema sähköntoimituspaikan aikaisempaan sähköntoimitukseen perustuen, jos mittauslaitteisto on sijoitettu paikkaan, johon verkkonhaltijalla ei ole pääsyä, eikä käyttäjä ole toimitannut verkkonhaltijan asettamassa kohtuullisissa määräajassa lukema verkkonhaltijan sitä pyydettyä.
- 6.6. Myyjän on huolehdittava mittauslaitteiston luennasta käyttäjän ilmoitettua myyjän vaihtumisesta. Käytännössä luennan suorittaa verkkonhaltija, jolla on oikeus arvioida muun kuin tuntimeittauslaitteiston lukema sähköntoimituspaikan aikaisempaan sähköntoimitukseen perustuen myyjän vaihtuessa sähköntoimituspaikalla, jos käyttäjä ei ole toimitannut kohtuullisissa määräajassa lukema verkkonhaltijan sitä pyydettyä tai jos mittauslaitteisto on sijoitettu sellaiseen paikkaan, johon käyttäjällä ei ole pääsyä. Arvion perustana voidaan käyttää myös myyjän vaihtumisen jälkeen tapahtunutta mittauslaitteiston luennasta, jonka verkkonhaltija on suorittanut ennen kuin käyttäjä on saanut loppulaskun.
- 7. Laskutus ja maksujen suoritus**
- 7.1. Myyjä laskuttaa käyttäjää sähköntoimituksen käytöstä sähköntoimitussopimuksen mukaisesti. Hinnastoja ja muiden sopimusehtojen muutoksia on käsitelty luvussa 13.
- 7.1.1. Jos sähköntoimituspaikalla on tuntimeittauslaitteisto tai muu etäluettava mittauslaitteisto, laskutus perustuu mittauksen sähköntoimitukseen, jollei muuta ole sovittu. Jos sähköntoimituspaikan sähköntoimitus mittaus perustuu muuhun kuin etäluettavaan mittauslaitteistoon, laskutus perustuu käyttäjän arvioituihin sähköntoimitukseen, jollei muuta ole sovittu. Arviolaskutus tasataan ilmoitettuihin tai luetun (kohta 6.5) mittarilukeman perusteella vähintään neljä kertaa vuodessa (lukema- eli tasauslasku).
- 7.1.2. Laskutus voidaan perustaa arvioituihin kulutukseen tai kiinteään määrään silloin, kun laskutus perustuu loppukäyttäjän lukemaan mittauslaitteistoon eikä tämä ole ilmoittanut mittarilukemaa kysymyksessä olevalta laskutuskaudelta tai jos käyttöpaikkaa ei ole varustettu mittauslaitteistolla. Laskutus voidaan perustaa arvioituihin kulutukseen myös, jos sähköä ei ole voitu mitata mittauslaitteiston vikaantumisen vuoksi tai jos mittaus tiedot eivät ole saatavilla etäluettavaan mittauslaitteiston tiedonsiirtohäiriön vuoksi.
- 7.1.3. Myyjä on velvollinen tarkistamaan arvioituihin sähkön käyttöön perustuvaa laskutusta käyttäjän pyynnöstä, milloin arviolaskutuksen perusteina olevissa olosuhteissa on tapahtunut olennainen muutos tai milloin tarkistamiseen muuten on perusteltua aihetta.
- 7.2. Laskun sisällössä noudatetaan sähkömarkkinalakia ja sen nojalla annettuja sääntöjä ja määräyksiä.
- 7.3. Laskun lähettämisen ja eräpäivän välillä on oltava vähintään kaksi viikkoa. Jos käyttäjä on muu kuin kuluttaja, sopijapuolet voivat sopia myös lyhyemmästä eräntymisajasta.

- 7.4. Käyttäjä on velvollinen maksamaan myyjän lähettämän laskun viimeistään siinä mainittuna eräpäivänä. Lasku lähetetään käyttäjän ilmoittamaan laskutusosoitteeseen. Käyttäjä on vastuussa laskun maksamisesta siitä riippumatta, mihin hän on pyytänyt laskun lähettämään.
- 7.5. Mahdollisista myöhästyneistä maksusuorituksista myyjällä on oikeus periä korkolain mukaista viivästyskorkoa. Jos laskun eräpäivä ja maksettava määrä on ennalta määrätty, viivästyskorkoa peritään eräpäivästä lukien. Jos kuluttajan laskun eräpäivä ja/tai maksettava määrä ei ole ennalta määrätty, viivästyskorkoa voidaan periä aikaisintaan 30 päivän kuluttua laskun lähettamisestä. Kirjallisen huomautuksen lähettamisestä voidaan lisäksi periä voimassaolevan hinnaston mukainen kohtuullinen muistutusmaksu.
- 7.6. Laskutus- ja mittausvirheen sekä mittarin luentavirheen johdosta myyjällä on oikeus lisäveloitukseen ja käyttäjällä oikeus hyvitykseen seuraavien kohtien mukaisesti:
- 7.6.1. Jos mittausvirhe on todettu suuremmaksi kuin kohdan 5.5 mukaan on hyväksyttävää, tämä otetaan huomioon laskutuksessa siten, että hyvitys tai lisäveloitus suoritetaan mittauslaitteiden tarkistukseen, käyttäjän eri aikoina todettuihin sähköntoimitusmääriin sekä muihin tietoihin perustuvan arvion nojalla.
- 7.6.2. Sopijapuolet voivat vaatia kohdassa 7.6 mainittuihin virheisiin perustuvia saatavia kolmen viimeksi kuluneen vuoden ajalta. Kolmen vuoden määräaika lasketaan virheen ilmoittamisesta toiselle sopijapuolelle.
- 7.6.3. Kuluttaja voi kuitenkin vaatia kohdassa 7.6 mainittuja saatavia virheen koko vaikutusajalta — ei kuitenkaan kymmentä vuotta pidemmältä ajalta — jos virheen syntymisajankohta ja vaikutus laskutukseen voidaan jälkikäteen todeta.
- 7.6.4. Edellisten kohtien perusteella määrättyä lisäveloitusta tai hyvitykselle ei suoriteta korkoa sen kertymisen ajalta. Lisäveloituksen maksamiselle on käyttäjälle myönnettävä kohtuullinen maksuaika. Jos käyttäjä ei myönteisesti ajassa maksa lisäveloituksesta aiheutunutta laskua, voidaan siitä tämän jälkeiseltä ajalta periä korkolain mukaista viivästyskorkoa.
- 7.7. Käyttäjä on velvollinen maksamaan myös siitä mitatusta tai todetusta sähköntoimituksesta, joka on aiheutunut käyttäjän vastuupiirissä olevien sähkönsennusten, sähkölaitteiden tai sähkölaitteistojen vioista.
- 7.8. Loppulasku on toimitettava kuluttajalle kuuden viikon kuluessa siitä, kun sähköntoimitus kuluttajalle on päättynyt.
- 7.8.1. Mikäli myyjä on velvollinen suorittamaan kuluttajalla hyvitystä loppulaskun perusteella, on hyvitysuoritus maksettava asiakkaalle viimeistään kahden viikon kuluessa siitä, kun hyvityksen maksamiseen tarvittavat tiedot on toimitettu myyjälle.

8. Sähköntoimituksen keskeyttäminen

- 8.1. Myyjä on oikeutettu keskeyttämään sähköntoimituksen, jos käyttäjä on olennaisesti laiminlyönyt myyjän saatavien suorittamisen tai on muuten olennaisesti laiminlyönyt sähköntoimitussopimuksen perustuvat velvollisuutensa.
- 8.2. Myyjä lähettää käyttäjälle kirjallisen huomautuksen oikaista sopimusrikkomus eli maksaa eräntynyt saatava tai korjata muu laiminlyönti huomautuksessa asetetussa määräajassa, joka on vähintään kaksi viikkoa huomautuksen lähettamisestä. Jos käyttäjälle, joka on kuluttaja, lähetetään maksullinen huomautus, voidaan huomautus lähettää aikaisintaan kahden viikon kuluttua alkuperäisestä eräpäivästä. Jos käyttäjä ei huomautuksesta huolimatta oikaise sopimusrikkomusta asetetussa määräajassa, myyjä lähettää käyttäjän laskutusosoitteeseen tai muuhun erikseen sovitun osoitteeseen kirjallisen *katkaisuvaroituksen*. Katkaisuvaroituksesta käy ilmi sähköntoimituksen keskeyttämisajankohta. Käyttäjän on oikaistava sopimusrikkomus ajoissa ennen ilmoitettua keskeyttämisajankohtaa välttyäkseen keskeytykseltä. Katkaisuvaroitus lähetetään käyttäjän osoitteeseen vähintään kahta viikkoa ennen sähköntoimituksen keskeyttämistä. Keskeyttäminen voi tapahtua aikaisintaan viiden viikon kuluttua alkuperäisestä eräpäivästä tai siitä kun käyttäjälle on ensimmäisen kerran ilmoitettu muusta sopimusrikkomuksesta ja sen oikaisemistarpeesta. Jos käyttäjälle, joka on kuluttaja, on lähetetty maksullinen huomautus, voi keskeyttäminen tapahtua aikaisintaan kuuden viikon kuluttua alkuperäisestä eräpäivästä. Jos maksun laiminlyönti on johtunut käyttäjän maksuvaikeuksista, joihin hän on joutunut vakavan sairauden, työttömyyden tai muun erityisen seikan vuoksi pääasiassa ilman omaa syytään, sähköntoimituksen saa keskeyttää aikaisintaan kolmen kuukauden kuluttua maksun eräpäivästä. Käyttäjän on ilmoitettava myyjälle laskun maksamisen esteenä olevasta seikasta heti kun se on käyttäjän tiedossa ja, jos se on mahdollista, ennen laskun eräpäivää.
- 8.4. Kuluttajan tai asuinkiinteistön sähköntoimitus voidaan maksujen laiminlyönnin vuoksi keskeyttää vain, jos tällaisen käyttäjän suorittamatta oleva maksu on vähintään 500 euroa tai vanhimman maksamatta olevan laskun eräpäivästä on kulunut vähintään kolme kuukautta.
- 8.5. Sähköntoimitusta ei saa maksujen laiminlyönnin vuoksi keskeyttää vakautena asuntona käytettävästä rakennuksesta tai sen osasta, jonka lämmitys on riippuvainen sähköstä, lokakuun alun ja huhtikuun lopun välisenä aikana, ennen kuin on kulunut neljä kuukautta laiminlyönnin maksun eräpäivästä.
- 8.6. Jos käyttäjän maksun laiminlyönti aiheutuu ylivoimaisesta esteestä, ei sähköntoimitusta voida keskeyttää niin kauan kuin este vallitsee.
- 8.7. Sähköntoimitus voidaan keskeyttää myös käyttäjän pyynnöstä. Käyttäjän halutessa pyytämättään keskeytyksestä huolimatta ylläpitää mahdollisuudensa sähköntoimitukseen tai verkkopalveluun käyttäjän on maksettava tästä ylläpidosta voimassa oleva maksu.
- 8.8. Jos sähköntoimitus keskeytetään käyttäjän puolelta olevasta syystä eikä 8.7 mukaisen pyynnön johdosta, käyttäjä ei vapaudu maksu- tai muista velvollisuuksistaan myyjää kohtaan.
- 8.9. Myyjällä on oikeus veloitaa käyttäjältä kirjallisen huomautuksen ja katkaisuvaroituksen lähettamisestä sekä sähköntoimituksen keskeyttämisestä ja jälleentyneistä voimassaolevan hinnaston mukainen kohtuullinen maksu.
- 8.10. Sähköntoimitusta jatketaan sen jälkeen, kun keskeyttämisen aihe on poistettu. Myyjä ei ole kuitenkaan velvollinen jatkamaan sähköntoimitusta (kytkemään sähköä jälleentyneeseen) ennen kuin käyttäjä on maksanut kirjallisesta huomautuksesta tai muista ilmoituksista sekä muista keskeytykseen ja jälleentyneistä liittyvistä toimenpiteistä aiheutuneet maksut ja kustannukset sekä eräntynyt myyjän saatavat ja vaadittu vakuuden. Myyjä ja käyttäjä voivat erikseen sopia, että sähköntoimitus aloitetaan uudelleen jo ennen kuin vaadittu maksu eräntyy. Tällöin sähköntoimitus voidaan keskeyttää välittömästi ilman erillistä ilmoitusta, jollei vakuuta ole määrättyä mennessä maksettu.
- 8.11. Sähköntoimitus voidaan keskeyttää tai sitä voidaan muuten ohjata kohtien 2.8.1–2.8.3. mukaan.

C. Sähköntoimituksen viivästys, virhe, vahingonkorvaus sekä vakio korvaus

9. Sähköntoimituksen aloittaminen ja viivästys

- 9.1. Tässä luvussa mainitut myyjän velvoitteet toteuttaa useissa tapauksissa verkkonhaltija. Käyttäjä voi tässä luvussa tarkoitetuissa asioissa olla yhteydessä myös suoraan verkkonhaltijaan.
- 9.2. Sähköntoimitus aloitetaan (eli sähkö kytketään käyttäjälle) erikseen sovitun ja näissä ehdoissa mainittujen määräysten mukaisten edellytysten mukaan (ks. 2.2 ja 2.3). Sähköntoimitus voidaan aloittaa aikaisintaan 14 päivän kuluttua sähköntoimitussopimuksen tekemisestä, ellei muuta ole sovittu.
- 9.3. Jos sähköntoimituksen aloittaminen viivästyy, myyjän tulee viipymättä ilmoittaa käyttäjälle viivästyksen aiheuttanut näiden ehtojen mukainen hyväksyttävä syy tai aloittaa sähköntoimitus.
- 9.4. Jos sähköntoimituksen aloittaminen viivästyy myyjän vastuulla olevasta syystä johtuen, korvaa myyjä käyttäjälle viivästyksistä johtuvan vahingon 11 luvun mukaisesti ja siinä mainituin rajoituksin.
- 9.5. Myyjä vähentää tietoonsa tulleen viivästyksen ajalta kertyneet sähköntoimitusta koskevat maksut asian selvittämisen jälkeen lähetettävästä laskusta. Jollei vähentäminen enää ole mahdollista laskulla esimerkiksi sopimusluheen päättymisen takia, palautetaan summa muuten.
- 9.5.1. Jos käyttäjä haluaa varmistaa kohdassa 9.5 tarkoitettua viivästyneeltä ajalta kertyneen maksun vähentämisen laskustaan, tulee hänen ilmoittaa tätä koskeva vaatimus myyjälle. Tarvittaessa myyjä voi pyytää täydentämään vaatimusta kirjallisesti. Jollei vaatimus ole perusteeton, myyjä vähentää pidettävän määrän asian selvittämisen jälkeen lähetettävästä ensimmäisestä laskusta.
- 10. Sähköntoimituksen virhe**
- 10.1. Tässä luvussa mainitut myyjän velvoitteet toteuttaa useissa tapauksissa verkkonhaltija. Käyttäjä voi tässä luvussa tarkoitetuissa asioissa olla yhteydessä myös suoraan verkkonhaltijaan. Vika- ym. ilmoitukset tulee tehdä myyjän ilmoittamalla tavalla.
- 10.2. Sähköntoimituksessa on virhe, jos sähkön laatu tai toimitustapa ei vastaa sitä, mitä on sovittu tai mitä voidaan katsoa sovitun.
- 10.3. Lisäksi myyjän palvelussa on virhe, kun kuluttajan laskutus on virheellinen tai viivästynyt sähkömarkkinain 97 §:n mukaisesti.
- 10.3.1. Myyjän palvelussa ei kuitenkaan ole virhettä, jos laskutuksen virhe tai viivästys on aiheutunut kolmannelta osapuolelta johtuvasta syystä ja myyjä osoittaa, että virhe tai viivästys johtuu hänen vaikutusmahdollisuksiensa ulkopuolella olevasta tekijästä, jonka seurauksia hän ei kohtuudella olisi voinut välttää tai estää.
- 10.3.2. Laskutuksen virheenä tai viivästyksenä ei pidetä sitä, jos myyjä perustaa laskutuksensa kohdan 7.1.2 mukaisesti arvioon.
- 10.4. Myyjä on pyydettävässä velvollinen antamaan käyttäjälle tarpeelliset tiedot käyttäjän epäilemästä virheestä ja sen syystä.
- 10.5. Sähkön laatuvaatimuksia ja toimitustapaa (toimituksen keskeytyminen) koskevista poikkeuksista voidaan sopia kirjallisessa sähköntoimitussopimuksessa tai erillisellä kirjallisella sopimuksella.
- 10.6. Verkonhaltija ei tässä luvussa mainituin rajoituksin tai poikkeuksista sopimisin vapaudu sille sähkömarkkinain mukaan kuuluvan verkon kehittämisvelvollisuuden noudattamisesta.
- 10.7. Sähköntoimituksen laatua (laatupoikkeamia) arvioitaessa on seuraavat näkökohdat otettava huomioon:
- 10.7.1. Sähkön laatu määritetään liittämiskohdassa.
- 10.7.2. Jollei toisin ole sovittu, sähköntoimituksessa on virhe, jos sähkö ei laadultaan vastaa Suomessa noudatettavissa standardeissa. Näiden ehtojen voimassa ollessa käytettävä standardi on SFS / EN 50160.
- 10.7.3. Kolmivaiheista sähköä koskevassa sähköntoimituksessa yhden tai kahden vaiheen keskeytyminen voi olla kohdassa 10.8 tarkoitettu keskeytys.
- 10.8. Toimitustapaa arvioitaessa on otettava huomioon, että sähköntoimitukselta ei voida edellyttää keskeytettömyyttä. Sähköverkko on altiina erilaisille keskeytyksiä aiheuttaville luonnon- ja muille ilmiöille. Jollei toisin ole sovittu, sähköntoimituksessa on virhe, jos sähköntoimitus on yhtäjaksoisesti tai toistuvasti keskeytynyt eikä keskeytymistä (sähkökatkosta) voida pitää keskeytyksen syy ja olosuhteet huomioon ottaen vähäisenä. Sähköntoimituksen keskeyttämisestä johtuvaa virheellisyyttä arvioidaan kokonaisuutena.
- 10.9. Edellisen kohdan lisäksi toimitustapaa arvioitaessa otetaan huomioon mm. seuraavat kohdat:
- 10.9.1. Myyjällä ja verkkonhaltijalla on oikeus välittömästi tilapäisesti keskeyttää sähköntoimitus (katkaista sähkönjakelu), jos se on välttämätöntä ihmishenkeä, terveyttä tai omaisuutta uhkaavan vaaran torjumiseksi.
- 10.9.2. Olennainen häiriö sähköntuotannossa, sähköverkko- tai valtakunnan rajan ylittävissä sähkön siirroissa tai muu myyjästä ja verkkonhaltijasta riippumaton syy (kuten sota- tai muu kriisitilanne, työtaietelu tai poikkeuksellinen luonnonolosuhde) voi aiheuttaa sellaisen häiriön sähkön saatavuudessa, että sähkön saanti voi joko kokonaan keskeytyä tai vähentyä niin, että myyjä tai verkkonhaltija joutuu keskeyttämään sähköntoimituksen käyttäjille tai säännöstelemään sähkön saantia.
- 10.9.3. Jos myyjä tai verkkonhaltija kahdessa edellisessä kohdassa mainituista syistä johtuen voi toimittaa sähköä tai tarjota verkkopalveluja vain rajoitetusti, on myyjällä ja verkkonhaltijalla oikeus jakaa (säännöstellä) käytettävissä oleva sähkö käyttäjien kesken ottamalla huomioon yhteiskunnan yleiset elintärkeät tarpeet, mahdolliset viranomaismääräykset, voimassa olevat sähköpulan hallintaa koskevat suunnitelmat tai velvoitteet ja vallitsevat olosuhteet ja keskeyttää muu sähköntoimitus tai verkkopalvelu tarpeen vaatiessa.
- 10.10. Sähköntoimitus voidaan tilapäisesti keskeyttää, jos se on välttämätöntä palvelun ylläpitämistä varten tarpeellisten laitteiden huollon, muutoksen, tarkastuksen, vian selvittämisen tai muun vastaavan syyn vuoksi. Keskeytys ei saa muodostua tarpeellistoman pitkäaikaiseksi ja sen tulee mahdollisuuksien mukaan tapahtua sellaisenaan aikaa ja siten, että siitä aiheutuu käyttäjille mahdollisimman vähän haittaa.
- 10.11. Edellisessä kohdassa mainitusta syystä johtuvasta keskeyttämisestä, josta myyjä tai verkkonhaltija on ennalta tietoinen, tiedotetaan riittävästi. Jos tässä kohdassa tarkoitusta keskeytyksestä ei tiedoteta riittävästi tai keskeytyksen jälkeinen jälleenykyntä aiheuttomasti viivästyy ennalta ilmoitetusta, on kyseessä kuitenkin sähköntoimituksen virhe.
- 10.12. Keskeytyksen katsotaan alkaneen siitä, kun myyjä tai verkkonhaltija on saanut siitä tiedon tai hänen voidaan katsoa olleen siitä tietoinen.
- 10.13. Käyttäjän tulee varautua siihen, että sähköntoimitus ei ole keskeytettömää. Käyttäjän tulee ottaa huomioon laitteistonsa ja laitteidensa käyttöolosuhteet ja varmistaa laitteistonsa ja laitteidensa asianmukainen sähkön saanti, jos käyttäjä tarvitsee esimerkiksi laitteistonsa tai laitteidensa herkkyyden takia tavanomaisen sähköntoimituksen mukaista sähköä laadultaan parempaa sähköä tai sähkön saannin keskeytettömyyttä.
- 10.14. Myyjä (käytännössä verkkonhaltija) ei välttämättä saa järjestelmistään automaattisesti tietoa yksittäisen sähkönkäyttöpäikän tai alueen sähkönjakelun keskeytyksistä, vaan käyttäjän tulee ilmoittaa näistä myyjälle tai verkkonhaltijalle.

- 10.14.1. Mikäli myyjä saa aina tiedon yksittäisen sähkönkäyttöpäikän tai alueen sähkönjakelun keskeytyksistä automaattisesti, tulee myyjän tai verkkonhaltijan kertoa tästä asiakkaille.
- 10.14.2. Myyjän tulee pyynnöstä antaa käyttäjälle tarkempaa tietoa siitä, miten myyjä tai verkkonhaltija saa tiedon sähkönjakelun keskeytyksestä omista järjestelmistään.
- 10.15. Käyttäjän on viipymättä ilmoitettava havaitsemastaan viasta, sähköntoimituksen virheestä, virheen uhasta tai siitä, että hänen käsityksensä mukaan sähköntoimituksessa on virhe, myyjän ilmoittamalla tavalla. Ilmoitusta ei tarvita, mikäli on perusteltua olettaa, että vian korjaamisesta huolehtiva (yleensä verkkonhaltija) on virheestä, sen uhasta tai käyttäjän käsityksestä muutoin tietoinen.
- 10.16. Myyjä vastaa siitä, että verkkonhaltija tai muu korjaamisesta huolehtiva viipymättä siitä, kun sille on ilmoitettu virheestä tai kun se on muutoin tullut virheestä tietoiseksi, selvittää virheen syyn ja korjaa virheen.
- 10.17. Jos sähköntoimituksessa on virhe, myyjä on velvollinen korvaamaan käyttäjälle tästä syystä aiheutuneen vahingon 11. luvun mukaisesti.
- 10.18. Sähköntoimituksen virheen johdosta käyttäjällä ja laskutuksen virheen tai viivästyksen johdosta kuluttajalla on oikeus virhettä vastaavaan hinnanalennukseen.
- 10.18.1. Jos virhe perustuu sähköntoimituksen keskeytymiseen, hinnanalennuksen määrä on vähintään neljä prosenttia (4 %) käyttäjän kyseisen sähkönkäyttöpäikän arvioidusta vuosittaisesta verkkopalvelumaksusta. Jos käyttäjä on muu kuin kuluttaja, hinnanalennuksen laskemisessa em. 4 %:n sääntöä käytetään enintään 350 euron määrään saakka käyttäjä kohti vuodessa. Hinnanalennus on aina kuitenkin vähintään virhettä vastaava. Jos käyttäjälle maksetaan sähköntoimituksen keskeytymisen johdosta vakiokorvaus luvun 12 mukaan, hänellä ei ole oikeutta tässä kohdassa tarkoitettuun hinnanalennukseen saman keskeytyksen johdosta.
- 10.19. Myyjä vähentää tietoonsa tulleen virheen johdosta tehtävän hinnanalennuksen seuraavasta laskusta tai palauttaa hinnanalennuksen käyttäjälle noudattaen vastavasti mitä kohdissa 9.5 ja 9.5.1 on määrätty.
- 10.20. Käyttäjällä on aina oikeus esittää sähköntoimituksen virheeseen perustuvat vaatimuksensa myyjälle. Vaatimus on esitettävä kohtuullisessa ajassa siitä, kun käyttäjä havaitsi sähköntoimituksen virheen taikka hänen olisi pitänyt se havaita ja hänellä oli vaatimusten esittämiseksi tarvittavat tiedot myyjästä.
- 11. Vahingonkorvaus**
- 11.1. Myyjä korvaa näissä ehdoissa määritellystä sähköntoimituksen viivästyksestä tai virheestä käyttäjälle ja laskutuksen virheen tai viivästyksen johdosta kuluttajalle aiheutuneen vahingon tässä luvussa mainituin perustein ja rajoituksin.
- 11.2. Viivästyksestä aiheutunutta vahinkoa ei korvata, jos myyjä osoittaa, että viivästys johtuu hänen vaikutusmahdollisuksiensa ulkopuolella olevasta esteestä, jota hänen ei kohtuudella voida edellyttää ottaneen huomioon sähköntoimitussopimusta tehtäessä ja jonka seurauksia hän ei myöskään kohtuudella olisi voinut välttää tai voittaa.
- 11.3. Jos viivästys johtuu kolmannelta taholta, jota on käytännössä keskeyttänyt sähköntoimitussopimuksen täyttämiseksi, myyjä vapautuu korvausvelvollisuudestaan vain, jos tämä kolmas taho olisi kohdan 11.2 mukaan vapaa vastuusta.
- 11.4. Käyttäjällä on oikeus saada korvaus välillisestä vahingosta vain, jos viivästys tai virhe aiheutuu myyjän puolella olevasta huolimattomuudesta. Jos käyttäjä ei ole kuluttaja eikä muuta ole sopijapuolten välillä sovittu, on myyjän vahingonkorvauksen enimmäismäärä aiheutuneiden välillisten vahinkojen osalta kuitenkin määrä, joka vastaa käyttäjän yhden vuoden verkkopalvelumaksujen (katso kohta 10.18.1) yhteismäärää, kuitenkin enintään 8.500 euroa. Jos myyjä on syyllistynyt tahallisuuteen tai törkeään huolimattomuuteen, vahingonkorvauksen enimmäismäärän rajoitusta ei sovelleta.
- 11.5. Välillisenä vahinkona pidetään näissä ehdoissa:
- 11.5.1. ansionmenetyksiä, joka käyttäjälle aiheutuu viivästyksen tai virheen tai niistä johtuvien toimenpiteiden vuoksi;
- 11.5.2. vahinkoa, joka johtuu muuhun sopimukseen perustuvasta velvoitteesta;
- 11.5.3. sähkönkäyttöpäikän käyttöhäydyn olennaista menetyksiä, josta ei aiheutuu suoraan taloudellista vahinkoa, sekä muuta siihen rinnastettavaa olennaista haittaa;
- 11.5.4. muun käyttäjän kuin kuluttajan kärsimää omaisuusvahinkoa, joka johtuu sähköntoimituksen virheestä aiheutuneesta käyttäjän laitteiden tai laitteiston toiminnan häiriöstä tai pysähtymisestä tai käyttäjän toiminnan keskeyttämisestä, tai samasta syystä aiheutunutta taloudellista seurannaisvahinkoa tai tappiota; ja
- 11.5.5. muuta samankaltaista vaikeasti ennakoitavaa vahinkoa.
- 11.6. Kuluttaja on oikeutettu saamaan korvauksen myös perheelleen tai perheenjäsenelleen sattuneesta vahingosta samoin perustein kuin itselleen sattuneesta vahingosta. Käyttäjälle korvataan edellä kohdassa 11.5.4 sanotusta huolimatta vahinko, joka on aiheutunut käyttäjän pääasiassa yksityiseen kulutukseensa käyttämälle omaisuudelle. Samoin korvataan edellisessä virkkeessä mainittu vahinko suoraan sellaiselle kuluttajan asemassa olevalle henkilölle, joka ei ole itse sopimuspuolella myyjään, vaan hankkii sähköntoimituksen käyttäjältä. Vastaavaa korvausta ei suoriteta käyttäjälle.
- 11.8. Sopijapuolen tulee vahingon estämiseksi, sen sattuessa tai sen uhatessa aina ryhtyä kaikkiin sellaisiin toimiin vahingon torjumiseksi tai rajoittamiseksi, joita häneltä voidaan kohtuudella vaatia ja edellyttää. Jos käyttäjä omalla toiminnallaan aiheuttaa vahingon, ei myyjällä ole velvollisuutta korvata sitä. Vahinko, joka on aiheutunut sopijapuolelle näiden ehtojen mukaan korvattavan vahingon rajoittamisesta, on korvattava.
- 11.9. Jos sopijapuoli laiminlyö velvollisuutensa ryhtyä kohtuullisiin toimenpiteisiin vahinkonsa rajoittamiseksi, hän saa itse vastata vahingosta tältä osin. Mikäli käyttäjän laiminlyöntiä voidaan pitää vähäisenä, voidaan käyttäjän vastattavaksi jättää osaa tältä osin kuitenkin alentaa.
- 11.10. Myyjä ei ole velvollinen korvaamaan näiden ehtojen nojalla sellaista vahinkoa, joka tulee korvattavaksi käyttäjälle tai muulle taholle muulla perusteella, kuten liittymän kytkemisen viivästymisen johdosta.
- 12. Vakiokorvaus**
- 12.1. Käyttäjällä on ilman eri vaatimusta oikeus sähköntoimituksen yhtäjaksoisen keskeytymisen perusteella vakiokorvaukseen, jollei myyjä osoita, että sähköntoimituksen keskeytyminen johtuu hänen ja verkkonhaltijan vaikutusmahdollisuksiensa ulkopuolella olevasta esteestä, jota hänen ei kohtuudella voida edellyttää ottavan huomioon toiminnassaan ja jonka seurauksia hän ei kaikkea huolellisuutta noudattaen olisi voinut välttää tai voittaa.
- 12.2. Vakiokorvauksen perusteena on aina myyjän tarjoamasta sähköntoimituksesta johtuva keskeytystapahtuma. Jos keskeytys on johtunut kantaverkosta tai suurjännitteessä jakeluverkossa tapahtuneesta häiriöstä tai keskeytyksestä tai aiheutunut ulkopuolisten tahojen toiminnasta, käyttäjällä ei ole oikeutta vakiokorvaukseen. Jos keskeytys on johtunut käyttäjän sähkölaitteista, myyjä ei ole velvollinen suorittamaan vakiokorvausta kyseiselle käyttäjälle eikä muillekaan käyttäjille, jotka ovat kyseisen keskeytyksen vaikutuspiirissä.

- 12.3. Vakiokorvauksen määrä on käyttäjän vuotuisesta verkkopalvelumaksusta:
1) 10 prosenttia, kun keskeytyksen aika on ollut vähintään 12 tuntia mutta vähemmän kuin 24 tuntia;
2) 25 prosenttia, kun keskeytysaika on ollut vähintään 24 tuntia mutta vähemmän kuin 72 tuntia;
3) 50 prosenttia, kun keskeytysaika on ollut vähintään 72 tuntia mutta vähemmän kuin 120 tuntia;
4) 100 prosenttia, kun keskeytysaika on ollut vähintään 120 tuntia mutta vähemmän kuin 192 tuntia;
5) 150 prosenttia, kun keskeytysaika on ollut vähintään 192 tuntia mutta vähemmän kuin 288 tuntia; sekä
6) 200 prosenttia, kun keskeytysaika on ollut vähintään 288 tuntia.
- 12.4. Käyttäjälle verkkopalvelun keskeytymisen johdosta kalenterivuoden aikana maksettavien vakiokorvausten määrä on enintään 200 prosenttia vuotuisesta siirtopalvelumaksusta tai 2000 euroa. Yksittäisen verkkopalvelun keskeytyksen osalta maksettavan vakiokorvauksen enimmäismäärä verkkopalvelun keskeytymisen johdosta on kuitenkin aina enintään 2000 euroa. Vakiokorvauksen enimmäismäärä voidaan tarkistaa valtioneuvoston asetuksella rahanarvon muutosta vastaavasti.
- 12.5. Verkonhaltija määrittää vakiokorvauksen suuruuden sähkönkäyttöpaikan vuosikulu-tusarvion perusteella.
- 12.6. Jos käyttäjälle maksetaan sähköntoimituksen keskeytymisen johdosta vakiokor-vaus, hänellä ei ole oikeutta kohdassa 10.18 säädetyyn hinnanalennukseen saman keskeytyksen johdosta.
- 12.7. Vakiokorvauksen maksamisesta ei saa sopimuksin poiketa käyttäjän vahingoksi.
- 12.8. Käyttäjällä on oikeus vakiokorvaukseen ilman eri vaatimusta, mikäli myyjä tai ver-konhaltija on ollut tietoinen vakiokorvauksen oikeuttavasta sähköntoimituksen keskeytyksestä. Käyttäjällä on kuitenkin aina myös oikeus esittää sähköntoimituksen keskeytymiseen perustuvat vaatimuksensa myyjälle. Vaatimus on esitettävä kohtuul-lisessa ajassa siitä, kun käyttäjä havaitsi sähköntoimituksen keskeytymisen taikka hänen olisi pitänyt se havaita ja hänellä on vaatimusten esittämiseksi tarvittavat tiedot myyjästä.
- 12.9. Vakiokorvaukseen oikeuttavien ehtojen täytyminen ei tarkoita, että sähköntoimituk-sessa olisi kohdan 10. mukainen virhe.

D. Sopimusehtojen muuttaminen, sopimuksen siirto ja päättymisen

13. Sopimusehtojen ja hintojen muuttaminen

- 13.1. Sopijapuolet voivat yhdessä sopia yksilöllisen sähköntoimitussopimuksen muutta-misesta. Jos muuta ei ole sovittu, noudatetaan tällöin mitä kohdissa 2.4– 2.4.5 on määrätty.
- 13.2. Käyttäjä ja myyjä voivat sopia siitä, että hinta sidotaan erikseen määriteltyyn sopi-japuolten vaikutusmahdollisuuksien ulkopuolella olevaan viitearvoon. Sähköntoimi-tussopimuksessa määritellään tällöin tapa, jolla viitearvon vaikutus otetaan huomio-on. Tässä kohdassa tarkoitettu viitearvon vaikutuksen huomioon ottaminen ei ole jäljempänä tarkoitettu hinta- tai muu sopimusehtomuutos.
- 13.3. Myyjällä on oikeus muuttaa sähköntoimitussopimuksen sopimusehtoja ja hintoja jos muutoksen syy on:
• myyjän sähkönhankintakustannukset;
• siirtokapasiteetin rajoituksesta aiheutuneet kustannusten muutokset;
• sähkönmyyntiin liittyvien työvoima- tai muiden toimintakustannusten muutokset;
• sähkönmyyntin toteuttamiseksi tarpeellisten muiden palvelujen tuottamisen kus-tannusten muutokset; tai
• tämän sähköntoimitussopimuksen mukaisen sähköntoimituksen osana olevaan verkkopalveluun sovellettavan verkonhaltijan verkkotuotteen hinnanmuutos. Tämän kohdan perusteella sähköntoimitussopimuksen ehtoja ei voida muuttaa niin, että sähköntoimitussopimuksen sisältö olennaisesti muuttuu. Määräaikaista säh-köntoimitussopimusta ei kuitenkaan saa muuttaa tämän kohdan perusteella.
- 13.4. Myyjällä on oikeus muuttaa sopimusehtoja ja hintoja, jos muutos perustuu lainsäädännön muuttumiseen tai viranomaisen päätökseen, jota myyjä ei ole voinut ottaa lukuun sähköntoimitussopimusta tehtäessä.
- 13.5. Myyjä voi muuttaa hintoja ja muita sopimusehtoja myös sellaisen lainsäädännön muutoksen tai viranomaisen päätöksen perusteella, joka on ollut sähköntoimitussopi-musta tehtäessä tiedossa, edellyttäen, ettei korotus tai ehtojen muutos olennai-sesti muuta sähköntoimitussopimuksen keskeistä sisältöä.
- 13.6. Myyjällä on oikeus muuttaa sopimusehtoja ja hintoja, jos siihen on erityistä syytä,
• olosuhteiden olennaisen muuttumisen johdosta;
• vanhentuneiden sopimus- tai hinnoittelujärjestelyjen uudistamisen takia tai
• energian säästämiseksi tarpeellisten toimenpiteiden toteuttamiseksi. Tätä kohtaa ei sovelleta määräaikaiseen sähköntoimitussopimukseen.
- 13.7. Myyjällä on oikeus vaihtaa käyttäjän vanhentunut sähköntoimitustuote toiseen tuo-tehinnastossa olevaan käyttäjälle soveltuvaan tuotteeseen kohtuullisen siirtymäajan puitteissa. Myyjän on lähetettävä käyttäjälle tuotteen lakkautussuunnitelma, josta käy ilmi miten ja millä aikataululla vanhentunut tuote lakkautetaan. Suunnitelma on lähetettävä käyttäjälle kohtuullisessa ajassa ennen muutosta.
- 13.8. Myyjällä on oikeus sellaisiin vähäisiin sopimusehtojen muutoksiin, jotka eivät vaikuta sopimuspuolten keskeiseen sisältöön.
- 13.9. Myyjän on lähetettävä käyttäjälle ilmoitus siitä, miten ja mistä ajankohdasta lukien hinnat tai muut sopimusehdot muuttuvat ja mikä on muutoksen peruste. Ilmoituk-sessa on myös mainittava, onko sopijapuolella oikeus irtisanoa sähköntoimitussopi-mus. Jos perusteena on muu syy kuin lainsäädännön muutos tai viranomaisen pää-tös, muutos saa tulla voimaan aikaisintaan kahden viikon, kuluttajien osalta kuu-kauden, kuluttua ilmoituksen lähettämisenstä. Ilmoitus lähetetään käyttäjän laskutus-osoitteeseen tai muuhun erikseen sovittuun osoitteeseen ja se voi sisältää esimer-killisiä käyttäjälle tulevaan laskuun.
- 13.10. Jos muutoksen perusteena on lainsäädännön muuttuminen tai viranomaisen pää-tös, on myyjällä oikeus toteuttaa muutos siitä päivästä lukien kun muutos tai päätös tuli voimaan. Jos kyseessä on muutos käyttäjän vahingoksi, muutos voidaan toteut-ta myöhemminkin myyjän määräämänä ajankohtana. Myyjän on ilmoitettava näillä perusteilla tehtävistä muutoksista mahdollisimman pian.
14. Sähköntoimitussopimuksen siirto
- 14.1. Käyttäjä ei voi siirtää sähköntoimitussopimusta kolmannelle.
- 14.2. Myyjä on oikeutettu siirtämään sähköntoimitussopimuksen toiselle myyjälle. Säh-köntoimitussopimuksen ehtoja ei voida siirron yhteydessä muuttaa, jollei kohdan 13.3 viimeisestä alakohdasta muuta johdu. Uuden myyjän on ilmoitettava siirrosta käyttäjälle viimeistään ensimmäisen laskun yhteydessä.
15. Sähköntoimitussopimuksen päättymisen
- 15.1. Liittymissopimuksen päättyessä päättyvät myös liittymissopimuksen mukaista säh-könkäyttöaika koskevat sähköntoimitussopimukset.

- 15.2. Määräaikaainen sähköntoimitussopimus päättyy määräajan umpeuduttua tai purka-misen johdosta, jollei kohdista 15.2.2–15.2.5 muuta johdu:
- 15.2.1. Jollei muuta ole sovittu, määräaikaainen sähköntoimitussopimus jatkuu määräajan umpeutumisen jälkeen toistaiseksi voimassa olevana, jollei myyjän ja käyttäjän vä-lillä ole tehty uutta sähköntoimitussopimusta tai jompikumpi sopijapuolista ole kah-den viikon irtisanomisajoin irtisanonut sopimusta.
- 15.2.2. Kuluttaja saa irtisanoa toimitusvelvollisuuden ulkopuolella olevan yli kahdeksi vuo-deksi tehdyn määräaikaaisen sähköntoimitussopimuksen kahden viikon irtisanomis-ajalla, kun se on ollut voimassa kaksi vuotta.
- 15.2.3. Toimitusvelvollisuuden ulkopuolella voidaan tehdä myös sellainen määräaikaainen sähköntoimitussopimus, jonka voimassaolo jatkuu uuden sopimuskauden, jollei so-pijapuoli ilmoita haluavansa irtautua siitä. Myyjän tulee lähettää kuluttajalle ilmoitus uuden sopimuskauden alkamisesta vähintään kuukautta ennen sitä ajankohtaa, jol-loin kuluttaja viimeistään voi irtautua sopimuksesta uuden sopimuskauden osalta. Edellisessä kohdassa tarkoitettu kuluttajan oikeus irtisanoa määräaikaainen sähk-öntoimitussopimus alkaa, kun kaksi vuotta on kulunut ensimmäisen saman sopimuksen mukaisen sopimuskauden alusta. Kahdeksi vuodeksi tai tätä pidemmäksi ajaksi teh-dyn määräaikaaisen sopimuksen päättyessä uuden määräaikaaisen sopimuksen sol-miminen edellyttää kuluttajan nimenomaista suostumusta.
- 15.2.4. Kumpikin sopijapuoli saa kuitenkin aina irtisanoa kahden viikon irtisanomisajoin toi-mitusvelvollisuuden ulkopuolella tehdyn määräaikaaisen sähköntoimitussopimuksen käyttöpaikan vaihtuessa toiseksi esimerkiksi käyttäjän muuton takia, jollei muuta ole sovittu.
- 15.2.5. Kuluttaja saa irtisanoa määräaikaaisen sähköntoimitussopimuksen, jos kuluttajan sähkönkäytön tarve on olennaisesti muuttunut kuluttajan vakavasta sairastumisesta, lähiomaisen kuolemasta tai näihin rinnastettavista painavista syistä ja jos sähk-öntoimitussopimuksen jatkuminen tällöin on kuluttajan osalta kohtuutonta.
- 15.3. Jos määräaikaainen sähköntoimitussopimuksen muuten kuin kohdissa 15.2.2 - 15.2.5 mainituissa tilanteissa päättyy käyttäjästä johtuvasta syyistä ennen määräaikaan, on myyjällä oikeus periä käyttäjältä kohtuullinen sopimusmaksu, jos siitä ja sen mää-rästä on yksilöllisessä sähköntoimitussopimuksessa erikseen sovittu.
- 15.4. Toistaiseksi voimassa oleva sähköntoimitussopimus päättyy irtisanomisen tai pur-kamisen takia.
- 15.4.1. Kumpikin sopijapuoli voi irtisanoa toimitusvelvollisuuden ulkopuolella olevan säh-köntoimitussopimuksen kahden viikon irtisanomisajoin, jollei muuta ole sovittu. Myy-jän irtisanomisaikaa ei voida sopia kahta viikkoa lyhyemmäksi.
- 15.4.2. Käyttäjä voi aina irtisanoa toimitusvelvollisuuden piirissä olevan sähköntoimitusso-pimuksen kahden viikon irtisanomisajalla.
- 15.4.3. Myyjä ei voi irtisanoa kuluttajan toimitusvelvollisuuden piirissä olevaa sähköntoimi-tussopimusta. Muun käyttäjän sähköntoimitussopimuksen myyjä voi irtisanoa kol-men kuukauden irtisanomisajalla, jos sähköntoimitussopimuksen pitämisen voi-massa on lainsäädännön muutoksen tai olosuhteiden olennaisen muutoksen takia myyjän kannalta kohtuutonta.
- 15.5. Käyttäjällä on 15 päivän ajan (kuluttajalla 30 päivän ajan) ehtojen tai hintojen muu-toksesta tai sähköntoimitussopimuksen siirrosta tiedon saatuaan oikeus irtisanoa sähköntoimitussopimus päättyväksi kahden viikon irtisanomisajoin. Tällöin muutetut ehdot tai hinnat eivät koske käyttäjää, ellei muutos johdu viranomaisen päätöksestä tai lainsäädännön muutoksesta.
- 15.6. Käyttäjällä on oikeus purkaa sähköntoimitussopimus, jos sähköntoimituksen aloitta-minen on viivästynyt yli vuorokaudella sovitusta ajankohdasta tai sähköntoimitus on ollut keskeytyneenä yli vuorokauden, jollei viivästykseen tai keskeytymiseen syytä ole ylivoimainen este.
- 15.7. Myyjällä on oikeus purkaa sähköntoimitussopimus,
- 15.7.1. jos käyttäjä on olennaisesti rikkonut sähköntoimitussopimukseen perustuvia velvoit-teitaan eikä sopimusrikkomusta ole oikaistu myyjän kirjallisesti ilmoittamassa kohtuullisessa määräajassa;
- 15.7.2. jos käyttäjä on syllistynyt sähkön anastamiseen tai verkonhaltijan tai myyjän vas-tuulla olevien laitteiden tahalliseen vahingoittamiseen; tai
- 15.7.3. jos sähköntoimitus sähkönkäyttöpaikasta on keskeytetty käyttäjän tekemän maksu- tai muun sopimuslainlyönkin takia ja keskeytys on kestänyt vähintään kuukauden, tai mikäli keskeytystä ei ole voitu toteuttaa käyttäjästä johtuvasta syyistä ja keskeytyksen edellytysten täyttymisestä on kulunut vähintään kuukausi.
- 15.8. Kuluttajan maksuviivästyksen johdosta sähköntoimitussopimus voidaan purkaa vain kohdan 15.7.3 mukaisessa tilanteessa.
- 15.9. Myyjä lähettää käyttäjälle ja verkonhaltijalle kirjallisen ilmoituksen sähköntoimitus-sopimuksen purkamisesta, jossa mainitaan purkuperuste ja sähköntoimitussopi-muksen päättymisaika.
16. Vastuutahot
- 16.1. Sopijapuolet ovat vastuussa toisilleen sähköntoimitussopimuksen mukaisista vel-voitteista.
- 16.2. Käyttäjä vastaa sähköntoimitussopimuksen mukaisen velvollisuksiensa rikkomi-sesta aiheutuvista vahingoista kolmansille osapuolille.
- 16.3. Sopijapuolet vastaavat myös muiden kuin 4. luvussa mainittujen vastuupiirissään olevien tahojen toiminnasta, asennuksista ja laitteista.
- 16.4. Käyttäjällä on aina oikeus esittää 10. luvun mukaisen sähköntoimituksen virhee-seen ja 12. luvun mukaisen sähköntoimituksen keskeytymiseen perustuvat vaati-muksensa myyjälle. Vaatimus on esitettävä kohtuullisessa ajassa siitä, kun käyttäjä havaitsi sähköntoimituksen virheen tai keskeytymisen taikka hänen olisi pitänyt se havaita ja hänellä oli vaatimusten esittämiseksi tarvittavat tiedot myyjästä.
- 16.5. Myyjä vastaa 10. luvussa tarkoitettua sähköntoimituksen virheestä käyttäjälle.
- 16.6. Myyjä vastaa 12. luvussa tarkoitettua sähköntoimituksen keskeytymisestä käyttä-jälle.
17. Riitojen ratkaiseminen
- 17.1. Kuluttajalla on oikeus saattaa tämän sähköntoimitussopimuksen tulkinnoista aiheu-tuneet erimielisyydet kuluttajariitalautakunnan käsiteltäväksi (www.kuluttajariita.fi). Ennen ratkaisupyynnön tekemistä kuluttajariitalautakunnalle, kuluttajan tulee olla yhteydessä kuluttajaneuvontaan (www.kuluttajaneuvonta.fi).
- 17.2. Sähköntoimitussopimuksesta johtuvat erimielisyydet käsitellään käyttäjän sähk-önkäyttöpaikan käräjäoikeudessa ensiasteena, jollei toisin ole sovittu. Kuluttajalla on kuitenkin aina oikeus nostaa kanne Suomessa olevan kotipaikkansa käräjäoikeu-deussa. Muuta kuin kuluttajaa vastaan myyjä voi nostaa kanteen myös kotipaikkansa käräjäoikeudessa.